21/10/2021

Η ακηδία και η κενοδοξία ως εμπόδιο της πνευματικής ζωής

/ Αγιορείτικα

Την Πέμπτη το απόγευμα στον Ιερό Ναό Αγίου Δημητρίου Ομωνύμου Δήμου Αττικής, όπου λαμβάνουν χώρα οι ενοριακές, εορταστικές εκδηλώσεις με την επωνυμία «ΔΗΜΗΤΡΙΑ 2021» πραγματοποιήθηκε η ομιλία του Οσιολογιωτάτου Ιερομονάχου π. Αρτεμίου εκ της Ιεράς Μονής Γρηγορίου Αγίου Όρους με θέμα: "Η ακηδία και η κενοδοξία ως εμπόδιο της πνευματικής ζωής".

Ο π. Αρτέμιος άρχισε την ομιλία του λέγοντας ότι: "Τα δύο αυτά πάθη, ακηδία και κενοδοξία αποτελούν βαθιά και εντρυφή μελέτη στα αγιοπατερικά κείμενα, προκειμένου να αναλυθούν, να ερμηνευθούν επαρκώς, για τη θεραπεία και τη σωτηρία όλων των πιστών. Συγκεκριμένα ο Άγιος Γρηγόριος ο Παλαμάς

αναφέρει πως, «στην αρχή του πνευματικού αγώνα, ο αρχηγός της απωλείας διάβολος, μας βάζει εμπόδια χρησιμοποιώντας την ακηδία για να μην ξεκινήσουμε καν την προσπάθεια. Στη μέση του αγώνα προσπαθεί να μας παγιδεύσει να μην εκτελούμε το έργο μας θεάρεστα, αλλά από ανθρωπαρέσκεια. Στο τέλος, όταν κατορθωθεί κάποια αρετή, θέλει να μας ρίξει στην κενοδοξία και στην υπερηφάνεια». Στη μέση του αγώνα προσπαθεί να μας παγιδεύσει να μην εκτελούμε το έργο μας θεάρεστα, αλλά από ανθρωπαρέσκεια. Στο τέλος, όταν κατορθωθεί κάποια αρετή, θέλει να μας ρίξει στην κενοδοξία και στην υπερηφάνεια. Στην Κλίμακα, ο Άγιος Ιωάννης ο Σιναΐτης, την ορίζει ως εξής: «Ακηδία σημαίνει παράλυση της ψυχής, έκλυση του νου, οκνηρία και αδιαφορία προς την άσκηση, μίσος στις μοναχικές υποσχέσεις». Ο Άγιος Παΐσιος ο Αγιορείτης τονίζει μια διαφορά: «η ακηδία είναι πνευματική τεμπελιά, ενώ η ραθυμία αναφέρεται και στην ψυχή και στο σώμα. Καλύτερα όμως να λείψουν και τα δύο»”.

Στη συνέχεια ο π. Αρτέμιος έθεσε το ερώτημα, πώς γεννιέται η ακηδία στην ψυχή του ανθρώπου; “Κατά τον Άγιο Ιωάννη της Κλίμακος, η ακηδία γεννιέται από την ψυχική αναισθησία, από τη λησμοσύνη των άνω δωρεών και μερικές φορές από την ψυχική ή και σωματική κόπωση. Άλλοτε γεννιέται από την τρυφή, την καλοπέραση και άλλοτε από την αφοβία προς τον Θεό. Επίσης η

πολυλογία προξενεί την ακηδία. Περισσότερο πειράζει τους ησυχαστές και λιγότερο τους κοινοβιάτες μονάχους. Επιτίθεται στον χριστιανό που παραλείπει τον πνευματικό έργο, όταν κατακρίνει ή όταν κενοδοξεί. Ο Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος λέει ότι, «ρίζες της ραθυμίας είναι η υποδούλωση της ψυχής στις αισθήσεις, στα αισθητά και στον κόσμο των αισθητών». Συγχρόνως ο Μέγας Βασίλειος αναφέρει ότι «δεν φταίει το σώμα, φταίει η αμέλεια της ψυχής που αρνείται τη λογικότητα και υποδουλώνεται στο άλογο πάθος». Σαν να κοιμάται ο αρματηλάτης".

Αναφερόμενος στα χαρακτηριστικά της κενοδοξίας ο π. Αρτέμιος είπε: "Κενοδοξία κατά λέξη, σημαίνει κούφια δόξα, σημαίνει αναζήτηση, επιδίωξη, υπόθεση της κούφιας της μάταιας και χωρίς περιεχόμενο δόξας και τιμής εκ μέρους των ανθρώπων. Σύμφωνα με την Κλίμακα, κενοδοξία σημαίνει μεταβολή της φυσικής τάξεως, διαστροφή των καλών ηθών και παρατήρηση πραγμάτων αξιοκατακρίτων. Επίσης, είναι διασκορπισμός των κόπων, απώλεια τον ιδρώτων, ύπουλος κλέφτης του θησαυρού, απόγονος της απιστίας, πρόδρομος της υπερηφάνειας, ναυάγιο στο λιμάνι, μυρμήγκι στο αλώνι, μικρό μεν, αλλά κλέβει αθόρυβα τους κόπους και τους καρπούς του γεωργού. Χαρακτηριστικά του κενόδοξου είναι η ειδωλοποίηση του εαυτού του, η ανθρωπαρέσκεια, η επίδειξη, η πλαστή ευγενία μπροστά στους κοσμικούς, το κενόδοξο ψάλσιμο, η ψεύτικη πραότητα. Η νηστεία του είναι άσκοπη, η προσευχή του άστοχη, οι κόποι του χαμένοι. Ταπεινός δεν είναι ο ταπεινοφανής και ο ταπεινολόγος, αλλά αυτός που όταν βρίζετε, αγαπά τον υβριστή. Όποιος θελήσει να αποφύγει την κενοδοξία, πρέπει να μην παρασύρεται από τους ανθρωπίνους και δαιμονικούς επαίνους, να μην καυχιέται για τα χαρίσματα του, να αποφεύγει τα αξιώματα".

Ολοκληρώνοντας την ομιλία του ο π. Αρτέμιος είπε: “Μέσα σε αυτό το αδιέξοδο, χρειαζόμαστε όχι ακηδία, όχι κενοδοξία, αλλά πνευματική εγρήγορση, ειλικρινή μετάνοια και υψοποιό ταπείνωση. Να πέσουμε στα γόνατα για τη σωτηρία όλου του κόσμου. Δεύτε προσκυνήσωμεν. Χωρίς ακηδία και νωθρότητα, αλλά και χωρίς φιλοδοξίες και επαίνους, με συντριβή καρδίας και πνεύμα ταπεινό, να προστρέξουμε στον Κύριο της Δόξης, να μας απαλλάξει από τα σύγχρονα και μελλούμενα δεινά. Και ο Κύριος εγγύς. Δεν θα μας αφήσει. Τα τελευταία χρόνια, μας χάρισε πολλούς Αγίους που πρεσβεύουν, μας παρηγορούν και μας ενθαρρύνουν. «Μετά την μπόρα την δαιμονική θα’ ρθει η λιακάδα η θεϊκή»”.

Οι πιστοί που βρέθηκαν στον Ιερό Ναό, αλλά και εκείνοι που συμμετείχαν στις απογευματινές εκδηλώσεις διαδικτυακά, είχαν την ευκαιρία να υποβάλλουν πληθώρα ερωτημάτων στον π. Αρτέμιο και να τους δοθούν οι κατάλληλες απαντήσεις.

Η 19η μέρα των εορταστικών εκδηλώσεων ολοκληρώθηκε με κατανυκτική αγρυπνία στην οποία λειτουργός και ομιλητής ο Πανοσιολογιώτατος Αρχιμανδρίτης π. Τιμόθεος Αγγελής, Προϊστάμενος του Ιερού Προσκυνήματος Αναστάσεως Χριστού Σπάτων.

Έψαλε χορός καθηγητών του Ιδρύματος μουσικής της Ιεράς Αρχιεπισκοπής

Αθηνών υπό του διευθυντού π. Ειρηναίου Νάκου.